

ПРОЄКТ
Вноситься
Кабінетом Міністрів України

_____Д. ШМИГАЛЬ
«___»_____2025 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення повноважень центральних органів виконавчої влади щодо поводження з інвазійними чужорідними видами рослинного та тваринного світу, в тому числі запровадження заходів щодо протидії та запобігання поширенню таких видів»

І. Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Внести до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991, № 41, ст.546) такі зміни:

1) пункт «д» статті 17 після слів «оброблення відходів» доповнити словами «, дозволу на використання інвазійних чужорідних видів»;

2) частину першу статті 20 доповнити новим пунктом такого змісту:

«т) забезпечення формування державної політики щодо інвазійних чужорідних видів;»;

3) частину першу статті 20¹ доповнити новим пунктом такого змісту:

«е) реалізація державної політики у сфері поводження з інвазійними чужорідними видами;»;

4) абзац вісімнадцятий частини «а» статті 20² після слів «модифікованих організмів» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів»;

5) у частині першій статті 20³:

пункт «д» після слів «природних ресурсів» доповнити словами «, використання інвазійних чужорідних видів для відновлення зелених насаджень в населених пунктах»;

доповнити новим пунктом такого змісту:

е²) забезпечення реалізації державної політики у сфері біобезпеки та біологічного захисту, у тому числі в частині контролю за поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення негативного впливу (ризиків) інвазійних чужорідних видів на території Автономної Республіки Крим;»;

6) у частині першій статті 20⁴:

доповнити новим пунктом такого змісту:

«а¹) забезпечення реалізації державної політики у сфері біобезпеки та біологічного захисту, у тому числі в частині контролю за поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення негативного впливу (ризиків) інвазійних чужорідних видів на відповідній території»;»;

пункт «д» після слів «природних ресурсів» доповнити словами «, використання інвазійних чужорідних видів для відновлення зелених насаджень в населених пунктах»;

7) доповнити новою статтею 20⁵ такого змісту:

«Стаття 20⁵. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин належить реалізація державної політики щодо:

а) запобігання проникненню на територію України видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, шляхом здійснення у пунктах пропуску на державному кордоні України контролю вантажів товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту);

б) здійснення контролю за поширенням, поводженням та використанням інвазійних чужорідних видів, занесених до відповідних переліків України або Європейського Союзу, під час проведення заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства у сфері захисту рослин в галузі сільського та лісового господарства.»

8) доповнити новою статтею 20⁶ такого змісту:

«Стаття 20⁶. Компетенція центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин

До компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, у галузі ветеринарної медицини, належить реалізація державної політики щодо:

а) запобігання проникненню на територію України видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, шляхом здійснення у пунктах пропуску на державному кордоні України контролю вантажів товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту);

б) здійснення контролю за поширенням, поводженням та використанням інвазійних чужорідних видів, занесених до відповідних переліків України або Європейського Союзу, під час проведення заходів державного нагляду

(контролю) за дотриманням законодавства у сфері здоров'я та благополуччя тварин в галузі сільського, рибного, мисливського господарства.»

9) частину першу статті 53 після слів «тварин і рослин,» доповнити словами «зокрема, чужорідних видів,» і після слів «біологічних факторів» доповнити словами «, у тому числі інвазійних чужорідних видів,»;

10) доповнити новою статтею 53¹ такого змісту:

«Стаття 53¹. Охорона навколишнього природного середовища від впливу інвазійних чужорідних видів

Чужорідний вид – це таксон рангу виду або внутрішньовидової одиниці (підвид) рослинного чи тваринного світу або інших видів живих організмів, що набув поширення поза межами природного (первинного) ареалу.

Інвазійний чужорідний вид – чужорідний вид, який натуралізувався поза межами природного (первинного) ареалу внаслідок прямої або опосередкованої участі людини, активно розмножується та самостійно, спонтанно поширюється територією, спричиняє негативний вплив на місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття, екосистемні послуги.

Такі види включають до Переліку інвазійних чужорідних видів України у порядку, який затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Під час підготовки та оновлення вказаного Переліку інвазійних чужорідних видів України та організації відповідних заходів з контролю за їх поширенням і впливом, приймаються до уваги останні наукові дані щодо ризику занесення чи поширення таких видів, ступені поширення та негативного впливу таких видів, прогнозовані тенденції, пов'язані зі зміною клімату та антропогенними чинниками, а також Перелік інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, і аналогічні переліки інших країн.

З моменту включення інвазійних чужорідних видів до відповідних переліків України або Європейського Союзу, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, забезпечує:

проведення аналізу шляхів, через які відбувається проникнення та поширення інвазійних чужорідних видів на території, територіальному морі, водних об'єктах (їх частинах), виключній (морській) економічній зоні України протягом 18 місяців;

підготовку та координацію реалізації планів дій щодо інвазійних чужорідних видів і шляхів їх проникнення та поширення на території України протягом трьох років, перегляд і оновлення таких планів за потреби, але не рідше ніж раз на 6 років;

організацію проведення заходів з викорінення (знищення) інвазійних чужорідних видів та моніторинг ефективності проведення таких заходів протягом трьох місяців з дня виявлення фактів їх ранніх інвазій.

Інвазійні чужорідні види, занесені до вищезазначених переліків України та/або Європейського Союзу є об'єктами регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, з метою контролю за переміщенням територією України, на які поширюється правовий режим об'єктів регулювання, встановлений Законом України «Про карантин рослин» та Законом України «Про ветеринарну медицину». Ввезення таких видів на територію України (у тому числі з метою транзиту) та вивезення інвазійних чужорідних видів, включених до відповідного переліку Європейського Союзу з території України на територію Європейського Союзу, акліматизація, інтродукція, введення в культуру, вивільнення у навколишнє природне середовище, утримання та відтворення (розведення, розмноження) у відкритих системах забороняється.

Власники організмів інвазійних чужорідних видів, які набули право власності до включення цих видів у відповідні переліки України та/або Європейського Союзу, утримують ці організми до завершення їх життєвого циклу в контрольованих умовах без можливості природного відтворення та вивільнення в навколишнє природне середовище.

Допускається використання, у тому числі спеціальне, відтворення (розведення, вирощування, культивування), утримання у напіввільних умовах чи в неволі, переміщення, транспортування інвазійних чужорідних видів, інтродукованих та введених в культуру в Україні до їх включення до Переліку інвазійних чужорідних видів України, у сільському, лісовому, мисливському, рибному господарстві та аквакультурі, в зелених насадженнях у містах та інших населених пунктах, в межах штучно створених об'єктів природно-заповідного фонду або з науковою метою, що додатково регулюється законодавством у відповідній сфері діяльності і здійснюється в контрольованих умовах за дозволами, які у встановленому порядку видають відповідні уповноважені центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони, використання і відтворення рослинного та тваринного світу, лісового та мисливського, рибного, сільського господарства, орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища. Використання інвазійних чужорідних видів, що передбачає відтворення (розмноження, розведення, культивування) на земельних ділянках в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду та інших природоохоронних територій (за виключенням штучно створених об'єктів природно-заповідного фонду) забороняється.

Використання, у тому числі утримання та відтворення (розведення, розмноження), переміщення інвазійних чужорідних видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу здійснюється у виняткових випадках з міркувань нагального суспільного інтересу для здійснення наукових досліджень, використання у сфері охорони

здоров'я людини або збереження таких видів ex-situ за дозволами, які у встановленому порядку видає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та за умови отримання авторизації зацікавленої юридичної особи відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1143/2014 від 22 жовтня 2014 року про запобігання проникненню і поширенню інвазійних чужорідних видів та управління ними.

Порядок надання дозволів на використання інвазійних чужорідних видів або відмови в його видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання зазначеного дозволу встановлює Кабінет Міністрів України. Дозвіл надається за заявою зацікавленої особи, що включає обґрунтування необхідності використання інвазійного чужорідного виду, опис способу утримання, системи безперервного нагляду та контролю за поширенням, план реагування, що охоплює можливість виходу з-під контролю чи поширення виду, і відповідний план його викорінення (знищення), на період в залежності від потенційної тривалості життя організмів інвазійних чужорідних видів або циклу господарської діяльності. Заходи з контролю за поширенням та впровадження плану реагування і викорінення (знищення) інвазійних чужорідних видів здійснюються за рахунок особи, що допустила поширення таких видів.

Загальне використання дикоростучих рослин і диких тварин та інших живих організмів інвазійних чужорідних видів здійснюється без оформлення дозволів, але з дотриманням порядку поводження з такими видами і забезпечення попередження їх повторного вивільнення в навколишнє природне середовище і подальшого поширення.

Власники та користувачі земельних ділянок, рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) зобов'язані здійснювати заходи з виявлення інвазійних чужорідних видів та контролю за їх поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення їх негативного впливу (ризиків) в межах відповідних земельних ділянок. У разі виявлення фактів поширення на певній території інвазійних чужорідних видів центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, у сфері карантину рослин, у сфері благополуччя тварин, у галузі ветеринарної медицини та їх посадові особи, що проводять інспектування, власники та користувачі земельних ділянок, рибогосподарських водних об'єктів (їх частин), науковці повідомляють про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, який визначає ступінь поширення виду та за необхідності звертається до уповноважених центральних органів виконавчої влади, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, державного фітосанітарного інспектора або державного ветеринарного інспектора для організації і здійснення заходів з раннього виявлення та викорінення

біологічних інвазій, застосування надзвичайних, карантинних чи планових заходів з контролю за поширенням інвазійних чужорідних видів. Інформація щодо інвазійних чужорідних видів заноситься до державних кадастрів рослинного і тваринного світу та інформаційно-аналітичної системи моніторингу біологічного та ландшафтного різноманіття і державної системи моніторингу довкілля.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища здійснює від імені держави взаємодію з органами Європейського Союзу, зокрема Європейською Комісією, та іншими міжнародними органами чи організаціями і окремими країнами стосовно інформування про:

інвазійні чужорідні види, що становлять загрозу для України та Європейського Союзу;

про організацію заходів, що вимагають посилення регіональної співпраці, вжиття надзвичайних заходів і запровадження обмежень;

підготовку, схвалення, реалізацію та оновлення планів дій щодо шляхів проникнення і поширення інвазійних чужорідних видів;

про раннє виявлення випадків проникнення або поширення інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, їх викорінення (знищення) або їх повторну появу після оголошення про їх викорінення, про причини відступу від зобов'язання щодо швидкого викорінення;

надання іншої інформації, передбаченої Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1143/2014 від 22 жовтня 2014 року про запобігання проникненню і поширенню інвазійних чужорідних видів та управління ними, після набуття чинності цього Регламенту для України.

Поводження з інвазійними чужорідними видами, у тому числі їх використання, запобігання проникненню таких видів у навколишнє природне середовище, раннє виявлення, вилучення, викорінення, знищення, здійснення контролю за їх поширенням, запобігання, пом'якшення (мінімізація) і припинення негативного впливу (ризиків), а також розробка планів дій щодо інвазійних чужорідних видів, шляхів їх проникнення та поширення, здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.»

2. Внести до підпункту 14 пункту 4 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» (Відомості Верховної Ради, 2023, № 63, ст.208) такі зміни:

частину четверту статті 64¹ Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» доповнити новим пунктом такого змісту:

«є) запровадження заходів щодо запобігання проникненню на територію України інвазійних чужорідних видів рослинного і тваринного світу та інших живих організмів, раннього виявлення їх інвазій, здійснення моніторингу та контролю за поширенням, у тому числі їх вилучення та знищення, попередження, припинення або пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) таких видів на окремі місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття в цілому, екосистемні послуги, економіку чи здоров'я людини.».

3. Внести до Закону України «Про рослинний світ» (Відомості Верховної Ради України, 1999, № 22-23, ст.198) такі зміни:

1) частину першу статті 5 доповнити новим абзацом дев'ятим такого змісту:

«здійснення заходів із запобігання проникненню на територію України інвазійних чужорідних видів рослинного і тваринного світу та інших живих організмів, раннього виявлення їх інвазій, вилучення, знищення, здійснення контролю за поширенням, попередження, припинення або пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) таких видів на рослинний світ;»;

2) у статті 22:

частину першу після слова «карантинних» доповнити словами «, інвазійних чужорідних»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Перелік дикорослих видів рослин, поширення і чисельність яких підлягають регулюванню, а також порядок здійснення відповідних заходів щодо регулювання їх поширення і чисельності визначаються за погодженням із відповідними центральними органами виконавчої влади:

щодо карантинних видів – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері карантину рослин;

щодо інвазійних чужорідних видів рослин – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища;

щодо отруйних та наркотиковмісних – Кабінетом Міністрів України.»;

3) частину першу статті 25 після слова «хвороб,» доповнити словами «інвазійних чужорідних видів рослинного і тваринного світу та інших живих організмів,» і після слів «а також невиснажливе використання» доповнити словами «ресурсів рослинного світу»;

4) частину першу статті 26 доповнити новим пунктом такого змісту:

«9¹) шляхом включення чужорідних видів рослинного і тваринного світу та інших живих організмів до Переліку інвазійних чужорідних видів України, здійснення заходів із запобігання проникненню на територію України таких видів та видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, раннього виявлення їх інвазій, вилучення, знищення, здійснення контролю за поширенням, попередження, припинення або пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) зазначених видів на рослинний світ;»;

5) статтю 32 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Контроль за ввезенням в Україну (у тому числі з метою транзиту) і вивезення за її межі видів рослинного світу, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу та їх частин (насіння, коріння, кореневища, цибулини, гілки, культури клітин тощо), здійснюється відповідно до законодавства із залученням посадової особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері карантину рослин.»;

6) статтю 33 доповнити частиною другою такого змісту:

«Інтродукція та акліматизація інвазійних чужорідних видів рослинного світу, занесених до відповідних переліків України або Європейського Союзу, забороняється.»;

7) статтю 34 доповнити частиною другою такого змісту:

«Селекція інвазійних чужорідних видів рослинного світу, занесених до відповідних переліків України або Європейського Союзу, забороняється.»

8) статтю 35 доповнити частиною третьою такого змісту:

«Використання і відтворення інвазійних чужорідних видів рослинного світу, занесених до відповідних переліків України або Європейського Союзу, в складі ботанічних колекцій, у тому числі в межах штучно створених об'єктів природно-заповідного фонду, та з метою проведення наукових досліджень здійснюється в контрольованих умовах за дозволами, які видає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього середовища.»;

9) частину другу статті 40 доповнити новим абзацом дванадцятим в такій редакції:

«порушенні порядку поводження з інвазійними чужорідними видами, їх використанні, відтворенні або переміщенні без відповідних дозволів, допущенні вивільнення таких видів в природне середовище, несвоєчасному проведенні заходів з контролю за їх поширенням, припинення або пом'якшення впливу (ризиків);».

4. Внести до Закону України «Про захист рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1998, № 50-51, ст.310) такі зміни:

1) преамбулу до Закону після слова «хвороб» доповнити словами «, інвазійних чужорідних видів»;

2) у частині першій статті 1:

абзац другий (визначення терміну «захист рослин») після слова «хвороби» доповнити словами «, інвазійні чужорідні види»;

доповнити новим абзацом п'ятим такого змісту:

«інвазійний чужорідний вид – чужорідний вид рослинного або тваринного світу або інших живих організмів, включений до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу;»;

абзац шостий (визначення терміну «шкідливі організми») після слова «хвороб» доповнити словами «, інвазійні чужорідні види»;

абзац дев'ятий (визначення терміну «фітосанітарна діагностика») після слова «гризунів,» доповнити словами «інвазійних чужорідних видів,»;

абзац десятий (визначення терміну «прогноз») після слова «гризунів,» доповнити словами «інвазійних чужорідних видів,»;

3) абзац другий частини першої статті 6 після слів «а також» доповнити словами «інвазійних чужорідних видів і»;

4) абзац восьмий частини другої статті 18 після слова «хворобами» доповнити словами «, інвазійними чужорідними видами»;

5) абзац третій частини другої статті 21 після слова «хворобами» доповнити словами «, інвазійними чужорідними видами».

5. Внести до Закону України «Про карантин рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1993, № 34, ст.352) такі зміни:

1) у частині першій статті 1:

доповнити новим терміном наступного змісту:

абзац шістнадцятий (визначення терміну «занесення») після слів «шкідливого організму» доповнити словами «або інвазійного чужорідного виду»;

абзац сімнадцятий (визначення терміну «зараження») після «шкідливого організму» доповнити словами «або інвазійного чужорідного виду»;

доповнити новим абзацом двадцять четвертим у такій редакції:

«інвазійний чужорідний вид – чужорідний вид рослинного або тваринного світу або інших живих організмів, включений до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу;»;

абзац сорок третій (визначення терміну «об'єкти регулювання») після слів «шкідливі організми» доповнити словами «або інвазійні чужорідні види»;

абзац сімдесят четвертий (визначення терміну «шкідливий організм») після слова «нематоди» доповнити словами «, інвазійні чужорідні види»;

2) у частині першій статті 6:

абзац другий після слів «шкідливих організмів» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів»;

абзац третій після слів «шкідливих організмів» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів»;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів та інвазійних чужорідних видів у зони, вільні від таких регульованих шкідливих організмів та інвазійних чужорідних видів на території України»;

3) абзац сьомий частини першої статті 7 після слів «об'єктів регулювання» доповнити словами «, у тому числі інвазійних чужорідних видів», словосполучення «цим Законом» замінити на слово «законодавством»;

4) статтю 26 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Інвазійні чужорідні види рослинного або тваринного світу або інших живих організмів, включені до відповідних переліків України або Європейського Союзу, є об'єктами регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, для цілей контролю за переміщенням територією України, на які поширюється правовий режим об'єктів регулювання, встановлений цим Законом.»

5) частину першу статті 36 доповнити новим абзацом третім в такій редакції:

«бути вільними від інвазійних чужорідних видів або мати чинний дозвіл на ввезення таких видів, виданий центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, відповідно до законодавства»;

6) статтю 42 доповнити новою частиною шостою у такій редакції:

«Вантажі, яким було відмовлено у ввезенні, в результаті виявлення інвазійних чужорідних видів, можуть бути знищені у безпечний спосіб або повернуті в країну походження за рахунок власника вантажу.»

6. Внести до Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1994, № 17, ст.99) такі зміни:

1) частину шосту статті 1 доповнити реченням другим такого змісту:

«Щодо інвазійних видів дерев та інших чужорідних видів рослинного або тваринного світу або інших живих організмів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, запроваджують заходи щодо обмеження їх використання у лісовому господарстві, контролю за їх

поширенням, запобігання, пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) на ліс.»;

2) частину сьому статті 1 після слів «дренажними системами» доповнити словами «, а також ділянки зайняті трав'янистою рослинністю природного чи напівприродного походження (степовою, лучною, водно-болотною, їх комбінацією чи рослинністю іншого типу).»;

3) в статті 28¹:

пункт 6 частини першої після слів «хвороб» доповнити словами «, інвазійних чужорідних видів, у тому числі шляхом підготовки пропозицій та забезпечення виконання планів дій щодо інвазійних чужорідних видів в лісах»;

пункт 9 викласти у такій редакції:

«9) видає ліцензії відповідно до закону, організовує видачу спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів та дозволів на використання інвазійних чужорідних видів, інтродукованих та введених в культуру в Україні до їх включення до Переліку інвазійних чужорідних видів України, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;»;

4) пункт 5 частини першої статті 64 після слів «інших пошкоджень» доповнити словами «, недопущення інвазій інтродукованих видів у природні екосистеми та контроль за поширенням інвазійних чужорідних видів, запобігання, припинення або пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) таких видів»;

5) у статті 82:

частину третю викласти в такій редакції:

«Забороняється здійснювати лісорозведення на ділянках із степовою рослинністю, з використанням інвазійних видів дерев та інших видів рослинного світу, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу.»

доповнити новою частиною четвертою такого змісту:

«Відновлення лісів з інвазійних видів дерев, уведених в культуру до їх включення до Переліку інвазійних чужорідних видів України, допускається виключно на лісових ділянках, що були вкриті лісовою рослинністю (зруби, згарища тощо) сформованою з цих самих інвазійних видів дерев, за дозволом, виданим центральним органом виконавчої влади у сфері охорони лісового господарства за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та за умови, що площі насаджень інтродукованих видів дерев не перевищують 5% площі господарства.»;

6) пункт 3 частини першої статті 85 після слів «природні екосистеми» доповнити словами «, здійснення контролю за поширенням інвазійних

чужорідних видів, запобігання, припинення або пом'якшення (мінімізація) негативного впливу (ризиків) таких видів»;

7) у статті 86:

частину першу після слова «хвороб» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів»;

частину третю після слів «хвороб лісу» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів»;

8) абзац третій частини першої статті 90 після слова «хвороб,» доповнити словами «інвазійних чужорідних видів,»;

9) статтю 105 доповнити новими пунктами такого змісту:

«21) лісорозведенні на ділянках із степовою рослинністю, з використанням інвазійних чужорідних видів, включених до відповідних переліків України або Європейського Союзу;

22) допущенні інвазій чужорідних видів у природні екосистеми, відновленні лісів з порушенням умов, вказаних в статті 82 цього Кодексу.»

7. Внести до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 49, ст.517) такі зміни:

1) в статті 28:

пункт другий після слів «видалення дерев» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів рослин»;

доповнити статтю новим пунктом восьмим такого змісту:

«8. Для створення нових і відновлення наявних зелених насаджень обирається посадковий матеріал, який не несе загрози (ризика) місцевим (автохтонним, аборигенним) видам та/або біорізноманіттю, екосистемним послугам, навколишньому природному середовищу або здоров'ю людини. Використання видів рослин, уведених в культуру до їх внесення до Переліку інвазійних чужорідних видів України допускається виключно для відновлення зелених насаджень, створених з цих видів, за дозволами, які надають орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, обласні, Київська, Севастопольська міські державні адміністрації за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища у порядку. Такі дозволи надаються на термін проектного функціонування зелених насаджень та у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Використання інших інвазійних чужорідних видів та видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, для створення нових і відновлення зелених насаджень забороняється.»

8. Внести до Закону України «Про тваринний світ» (Відомості Верховної Ради України, 2002, № 14, ст.97) такі зміни:

1) абзац восьмий частини першої статті 9 викласти у наступній редакції:

«регулювання чисельності диких тварин, у тому числі для здійснення контролю за поширенням інвазійних чужорідних видів, в інтересах охорони здоров'я населення і запобігання заподіяння, припинення або пом'якшення шкоди рослинному і тваринному світу, довкіллю, господарській та іншій діяльності;»;

2) частину першу статті 13 доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

«забезпечення впровадження державної політики щодо поводження з інвазійними чужорідними видами тваринного світу, у тому числі здійснення заходів із запобігання проникненню та контролю за їх поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення негативного впливу (ризиків) інвазійних чужорідних видів тваринного світу, підготовки пропозицій та виконання планів дій щодо інвазійних чужорідних видів, надання дозволів на використання видів тваринного світу, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, у випадках передбачених законодавством;»

3) частину першу статті 32 після слів «диких тварин» доповнити словами «, зокрема інвазійних чужорідних видів.»;

4) абзац дев'ятнадцятий частини першої статті 37 викласти у наступній редакції:

«запобігання проникненню в природне середовище України чужорідних видів диких тварин, зокрема інвазійних, та здійснення заходів щодо контролю за їх поширенням і недопущення, припинення або мінімізація негативних наслідків у разі їх випадкового проникнення;»;

5) частину другу статті 50 викласти у такій редакції:

«Самовільне переселення, акліматизація і схрещування диких тварин, зокрема видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу, забороняються.»;

6) у частині другій статті 63:

абзац десятий після слів «схрещуванні тварин» доповнити словами «зокрема видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу,»;

абзац чотирнадцятий після слів «тваринного світу» доповнити словами «, зокрема видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу,».

9. Внести до Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (Відомості Верховної Ради України, 2000, № 18, ст.132) такі зміни:

1) доповнити частину першу статті 6¹ новим абзацом шостим в такій редакції:

«забезпечення впровадження державної політики щодо поводження з мисливськими тваринами чужорідних видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, у тому числі координація заходів із запобігання проникненню та здійснення контролю за їх поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення негативного впливу (ризиків) таких видів на мисливське господарство, підготовка пропозицій та забезпечення виконання планів дій щодо інвазійних чужорідних видів мисливських тварин, організація роботи з їх обліку та моніторингу, надання дозволів на використання таких видів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;»

2) у статті 30:

абзац восьмий частини першої після слів «диких тварин,» доповнити словами «зокрема видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу,»;

абзац восьмий частини першої після слів «захворювань тварин,» доповнити словами «поширення чужорідних видів, у тому числі включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу,»;

абзац дев'ятий частини другої після слів «акліматизації тварин» доповнити словами «, зокрема видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу»;

9. Внести до Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» (Відомості Верховної Ради України, 2012, № 17, ст.155) такі зміни:

1) частину першу статті 9 доповнити новим абзацом восьмим такого змісту:

«координує здійснення заходів з охорони водних біоресурсів та середовища їх перебування, у тому числі шляхом підготовки пропозицій та забезпечення виконання планів дій щодо водних біоресурсів чужорідних видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, у виключній (морській) економічній зоні України, територіальному морі, водних об'єктах (їх частинах);»;

2) частину першу статті 14 після абзацу дев'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«проведення наукових досліджень та розроблення методів контролю за поширенням, запобігання, припинення або пом'якшення негативного впливу (ризиків) на окремі місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття

в цілому, екосистемні послуги, економіку чи здоров'я людини водних біоресурсів чужорідних видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу;»

3) частину першу статті 21 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«запобігання проникненню в навколишнє природне середовище та контролю за поширенням водних біоресурсів чужорідних видів, включених до відповідних переліків інвазійних чужорідних видів України або Європейського Союзу, запобігання, припинення або пом'якшення (мінімізації) негативного впливу (ризиків) цих видів на водні біоресурси та середовище їх перебування»;

4) статтю 23 після абзацу сьомого доповнити новим абзацом такого змісту:

«дозвіл на використання водних біоресурсів чужорідних видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України, які були акліматизовані та інтродуковані у рибогосподарських водоймах (або їх частинах) до внесення цих видів до зазначеного Переліку, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку»;

5) абзац тринадцятий частини першої статті 35 викласти в такій редакції:

«самостійно припиняти використання водних біоресурсів у разі зниження їх відтворюючої здатності та виникнення загрози знищення, негайно вживати заходів для усунення негативного зовнішнього впливу на водні біоресурси та середовище їх перебування, запобігати проникненню чужорідних видів, зокрема включених до відповідних переліків України та/або Європейського Союзу, здійснювати контроль за їх поширенням, вживати заходи щодо запобігання, припинення або пом'якшення (мінімізації) їх негативного впливу (ризиків) на водні біоресурси та середовище їх перебування;».

10. Внести до Закону України «Про аквакультуру» (Відомості Верховної Ради, 2013, № 43, ст.616) такі зміни:

1) у пункті один статті 1:

абзац третій викласти в такій редакції:

«акліматизація об'єктів аквакультури – діяльність із вселення (інтродукції) гідробіонтів у водні об'єкти (їх частини), розташовані за межами їх природного ареалу та сприяння повній адаптації (натуралізації) вселених гідробіонтів до нових умов існування зі створенням ними стійких популяцій, здатних до самовідтворення;»;

доповнити новим абзацом шістнадцятим такого змісту:

«інвазійні чужорідні види – чужорідні види або підвиди водних біоресурсів, включені до Переліку інвазійних чужорідних видів України або

Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу;»;

абзац вісімнадцятий після слів «діяльність із вселення» доповнити словами «чужорідних (за виключенням інвазійних) та немісцевих видів»;

2) в пункті 2 статті 5:

доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

«у випадках передбачених законодавством, запитувати дозвіл на використання в аквакультурі водних біоресурсів інвазійних чужорідних видів, включених до відповідних переліків України або Європейського Союзу;»;

абзац дев'ятий після слів «потрапляння чужорідних» доповнити словами «, зокрема інвазійних»;

3) пункт 1 статті 9:

після третього абзацу доповнити новим абзацом такого змісту:

«надання дозволів на використання інвазійних чужорідних видів водних біоресурсів в аквакультурі, які були акліматизовані та інтродуковані у рибогосподарських водоймах (або їх частинах) до внесення таких видів до Переліку інвазійних чужорідних видів України за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує політику у сфері охорони навколишнього природного середовища у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку;»;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«здійснення контролю діяльності суб'єктів аквакультури під час розведення, утримання, вирощування та реалізації, чужорідних видів, зокрема інвазійних, та немісцевих видів гідробіонтів;»;

4) абзац п'ятий пункту 2 статті 18 після слів «вилучення хижих» доповнити словами «, інвазійних чужорідних»;

5) в пункті 2 статті 20:

частину першу викласти в такій редакції:

«2. Розведення та/або вирощування аквакультури чужорідних, за виключенням інвазійних чужорідних видів, та немісцевих видів гідробіонтів у відкритих та/або закритих умовах аквакультури здійснюється суб'єктами аквакультури на підставі науково-біологічного обґрунтування з обов'язковим повідомленням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства, та за відповідним дозволом згідно вимог законодавства.»;

доповнити частиною четвертою в такій редакції:

Розведення та/або вирощування аквакультури інвазійних чужорідних видів, інтродукованих та введених в аквакультуру в Україні до їх включення до

Переліку інвазійних чужорідних видів України, здійснюється в контрольованих умовах за дозволами, які видає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері рибного господарства за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Розведення та/або вирощування аквакультури інших інвазійних чужорідних видів забороняється.

11. Внести до Закону України «Про ветеринарну медицину» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 36, ст.531) такі зміни:

1) в статті 1:

в абзаці двадцятому частини першої статті 1 (визначення терміну «ветеринарно-санітарні заходи»):

пункт «а» після слів «хвороботворних організмів» доповнити словами «, інвазійних чужорідних видів»;

пункт «б» після слів «чи кормах» доповнити словами «, інвазійних чужорідних видів»;

доповнити перелік термінів визначенням терміну «інвазійний чужорідний вид» (в алфавітному порядку) в такій редакції:

«інвазійний чужорідний вид – чужорідний вид тваринного світу, включений до Переліку інвазійних чужорідних видів України або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу;»;

2) абзац десятий частини першої статті 3 після слова «тварин» доповнити словами «, зокрема інвазійних чужорідних видів»;

3) пункт 3 частини сьомої статті 7 після слова «хвороб» доповнити словами «та інвазійних чужорідних видів тварин».

12. Внести до Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552) такі зміни:

1) доповнити частину п'яту статті 319 новим пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹) проведення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України відповідних заходів у зв'язку із загрозою занесення видів, включених до Переліку інвазійних чужорідних видів України та/або Переліку інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, на територію України;».

13. Внести до Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 47, ст.532) такі зміни:

1) доповнити Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, наведений у додатку до цього Закону, пунктом 68¹ такого змісту та форми:

68 ¹	Дозвіл на використання інвазійних чужорідних видів	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
-----------------	--	---

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

**Голова Верховної Ради
України**

Руслан СТЕФАНЧУК